

www.turkishstudies.net/language

Turkish Studies - Language and Literature

eISSN: 2667-5641

Research Article / Araştırma Makalesi

INTERNATIONAL
BALKAN
UNIVERSITY
Sponsored by IBU

Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dil İhtiyaçlarının Belirlenmesi: Tunus Örneği *

The Language Needs Analysis in Teaching Turkish to Foreigners: An Example of Tunis

Hatice Vatansever Bayraktar** - Kenan Aksoy***

Abstract: The aim of the research is to determine the language learning needs of Tunisian people learning Turkish in Tunisia for Turkish courses and to determine whether these needs differ according to variables such as gender, age, occupational group, education level, Turkish language level, mother tongue, Turkish language level, presence in Turkey and ties with Turkey. The study was conducted in accordance with the survey model. The population of the research consists of people living in Tunisia and learning Turkish. The sample consists of 185 people who learn Turkish in different centers in Tunisia. The Turkish Language Needs Scale (TDİÖ) was used in the research. The data obtained within the scope of the research was used in the SPSS 25 (Statistic Package for Social Science) program. According to the needs analysis scale, the language learning needs of people who learn Turkish in Tunisia are discussed in four sub-dimensions: "business, education and job opportunities, individual interests and needs, and in-class communication". Especially the need to do business comes to the fore among the trainees. It is noteworthy that the participants are involved in the need to learn Turkish in relations with Türkiye, as education, business and tourist. It has been observed that the Turkish learning needs of the participants and the status of being in Türkiye do not differ according to their occupation, mother tongue and language level, but also according to some sub-dimensions according to variables such as education level, age and gender. Suggestions were made based on the results obtained from the study. Based on the need to learn Turkish, getting to know Turkish culture and touristic activities coming to the fore, cultural books and conversations can be held in Tunisia to promote Turkey. The dissemination of touristic resources and promotional films is important in terms of promoting tourism areas in Turkey.

* Bu çalışma Doç. Dr. Hatice VATANSEVER BAYRAKTAR'ın tez danışmanlığında yürütülen İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nde Kenan AKSOY'un hazırladığı yüksek lisans tezinden üretilmiştir. Araştırmaya ilişkin izinler İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurulundan alınan 25.06.2021 tarih ve 2021/06 sayılı etik kurul onay belgesiyle alınmıştır.

** Sorumlu Yazar: Doç. Dr., İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği

Corresponding Author: Assoc. Prof. Dr., İstanbul Sabahattin Zaim University, Faculty of Education, Department of Basic Education, Classroom Teaching

ORCID 0000-0002-0458-3405

hatice.vatansever@gmail.com

*** Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni, T.C. MEB

Turkish Language and Literature Teacher, Republic of Türkiye, Ministry of National Education

ORCID 0000-0002-1135-9145

aksoykenan72@hotmail.com

Cite as/ Atf: Vatansever Bayraktar, H. & Aksoy, K. (2023). Yabancılara Türkçe öğretiminde dil ihtiyaçlarının belirlenmesi: Tunus örneği. *Turkish Studies - Language*, 18(2), 1369-1394. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.69368>

Received/Geliş: 10 April/Nisan 2023

Accepted/Kabul: 25 June/Haziran 2023

Published/Yayın: 30 June/Haziran 2023

Checked by plagiarism software

© Yazar(lar)/Author(s) | CC BY- NC 4.0

Structured Abstract: Purpose of the research

The general purpose of this research can be expressed as determining the Turkish learning needs of foreigners living in Tunisia. The sub-objectives of the research carried out within the framework of this general purpose are listed as follows:

1. What are the Turkish language learning needs of foreigners living in Tunisia?
2. Do the Turkish language learning needs of foreigners living in Tunisia differ according to the gender variable?
3. Does the need for foreigners living in Tunisia to learn Turkish differ according to the profession?
4. Do the Turkish language learning needs of foreigners living in Tunisia differ according to the mother tongue variable?
5. Do the Turkish language learning needs of foreigners living in Tunisia differ according to the age variable?
6. Do the Turkish language learning needs of foreigners living in Tunisia differ according to the education level variable?
7. Do the Turkish language learning needs of foreigners living in Tunisia differ according to the Turkish language level variable?
8. Do the Turkish language learning needs of foreigners living in Tunisia differ according to the variable of being in Türkiye?
9. Do the Turkish language learning needs of foreigners living in Tunisia differ according to their ties with Türkiye?

Research Model

Quantitative research method was used within the scope of the research. The model of the research is the screening model, one of the quantitative research method models. With the model to be used within the scope of the research, it is aimed to determine the learning needs of the participants who learn Turkish at Yunus Emre Institute Cultural Center, Bourguiba Institute of Living Languages, Zeytune University and Manouba University. Revealing a situation as it is in the past or today is a method aimed by the scanning model (Karasar, 2009, s. 77).

Universe and Sample

Yunus Emre Institutes all over the world, including the Yunus Emre Institute in Tunisia, aim to promote Turkish, Turkish history, culture and art and educate those who are interested (Yunus Emre Institute, 2020). In this context, the universe of the research can be expressed as all individuals living in Tunisia and making an effort to learn Turkish.

The sample of the research consists of 185 people who are studying at Yunus Emre Institute Tunisia Cultural Center, Zeytune University, Manouba University and Manar University Bourguiba Living Languages Course in the 2020-2021 academic year and determined by easy sampling method. While selecting these 185 people, 185 volunteers from these three educational institutions with 200 universes participated in the research, according to the calculation made using an online computer program.

The purpose of the easy sampling method is to include everyone who wants to be included in the sample. The subject finding process continues until the determined sample size is reached. This method provides great savings in terms of both time and economy (Ural and Kılıç, 2011). For this reason, participants will have access to the form as long as they have an internet connection. Apart from this, the researcher worked at the institution and previously worked in Tunisia. The questionnaire form created on the internet was answered by 185 people.

Data collection tool

The scale used in the research was adapted to Turkish by Çangal (2013, s. 42-44) by Iwai et al. (1999) in their study named "Japanese Language Needs Analysis". Çangal developed and used the aforementioned

scale for use in his master's thesis titled "Language Need Analysis in Teaching Turkish to Foreigners: The Case of Bosnia and Herzegovina" in Gazi University Institute of Educational Sciences Department of Turkish Language Teaching in 2013. The scale we used in our research consists of two parts and a total of 42 questions. Although the main language of the country in Tunisia is Arabic, since the language of instruction is Arabic and French, the questions were prepared in three languages, Arabic and French, in addition to Turkish, by taking the opinion of the thesis advisor, so that the participants could better understand the questions. The translation of the questions of the scale into Arabic and French was made by an expert from Tunisia Yunus Emre Institute who has a PhD in French Language and Literature. Since the scale questions were translated into Arabic and French, a factor analysis was performed again on the scale by taking expert opinion.

Conclusion

Just as people in Türkiye are trying to learn English, many people in the world now need to learn Turkish, especially with Turkish TV series and Türkiye's increasing popularity. Turkish language and culture attract people's attention in many countries and for this reason, the number of foreigners who want to visit Türkiye is increasing day by day. For this reason as well as for business and educational purposes, the number of Turkish courses in other countries and the number of foreigners attending these courses is increasing rapidly.

In Tunisia, which is one of the countries with which we have historical ties, the number of people learning Turkish has increased, and Turkish lessons have begun to be given in high schools and universities. In this context, within the scope of the research, it has been tried to reach information about why people who want to learn Turkish in Tunisia want to learn Turkish. As a result of the analysis of the data obtained from the participants, the following conclusions were reached:

1. The questions that stand out and have high participation in the need to learn Turkish; "I am learning Turkish because I want to go on holiday to Türkiye", "I am learning Turkish because I feel close to Türkiye and the Turks" and "I am learning Turkish in order to talk to the Turks they will/will meet (for example, asking for directions, asking questions, asking for information)" as noted.
2. Considering the answers given by the participants, it is seen that they show high participation in all sub-dimensions of the scale, while it differs from the study by Çangal (2013) in the literature in that it is weak except for the need to trade.
3. The t-test was conducted to measure the differentiation of language learning needs according to gender, and accordingly, a significant differentiation was observed in all sub-dimensions. It was observed that this differentiation was in favor of women. According to the age variable, there was a significant difference in the need to do business sub-dimension. Significant differentiation was observed in the sub-dimensions of the need to trade, education and job opportunities, individual interests and needs, according to the educational status variable.
4. It was observed that the Turkish learning needs of the participants and their presence in Türkiye did not differ significantly according to their occupation, mother tongue and level of language.
5. The participants' need for Türkiye and the Turkish language, and their need for being a tourist, education and business in order to visit Türkiye in the future are important inferences that can be revealed from the answers they give

Keywords: Teaching Turkish to Foreigners, Language Need Analysis, Tunisia, Tunisia Yunus Emre Turkish Culture Center, Bourguiba Institute of Modern Languages, Ez-Zitouna University, Manouba University

Öz: Araştırmanın amacı Tunus'ta Türkçe öğrenen Tunuslu kişilerin Türkçe kurslarına ilişkin dil öğrenme ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bu ihtiyaçların cinsiyet, yaş, meslek grubu, eğitim durumu, Türkçe kur seviyesi, ana dili, buldukları Türkçe kur düzeyi, Türkiye'de bulunma durumu ve Türkiye ile olan bağları gibi değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesidir. Tarama modeline göre yürütülen araştırmanın evrenini Tunus'ta yer alan ve Türkçe öğrenen bireyler oluşturmaktadır. Örneklemini Tunus'ta farklı merkezlerde Türkçe öğrenen 185 kişi oluşturmaktadır. Araştırmada ölçek olarak ise Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği (TDİÖ) kullanılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler SPSS 25 programı ile değerlendirilmiştir. İhtiyaç analizi ölçeğine göre Tunus'ta Türkçe öğrenen kişilerin dil öğrenme ihtiyaçları

“ticaret yapma, eğitim ve iş imkânı, bireysel ilgi ve ihtiyaçlar ile sınıf içi iletişim kurma” olmak üzere dört alt boyutta ele alınmıştır. Özellikle ticaret yapma ihtiyacı kursiyerlerde ön plana çıkmaktadır. Katılımcılar tarafından Türkiye ile olan ilişkilerde Türkçe öğrenme ihtiyacında eğitim, iş ve turist olarak yer alma durumları dikkat çekmektedir. Katılımcıların Türkçe öğrenme ihtiyaçları ile Türkiye’de bulunma durumu, meslek, ana dili ve kur seviyesine göre farklılaşmadığı; eğitim durumu, yaş, cinsiyet gibi değişkenlere göre de bazı alt boyutlarına göre farklılaştığı görülmüştür. Çalışmadan elde edilen sonuçlardan hareketle önerilerde bulunulmuştur. Türkçe öğrenimi ihtiyacında Türk kültürünü tanıma ve turistik faaliyetlerin ön plana çıkmasından hareketle Tunus’ta Türkiye’nin tanıtımına yönelik kültürel kitaplar ve söyleşiler gerçekleştirilebilir. Turistik kaynakların ve tanıtım filmlerinin yaygınlaştırılması, Türkiye’deki turizm alanlarının tanıtılabilmesi açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar Türkçe Öğretimi, Dil İhtiyaç Analizi, Tunus, Tunus Yunus Emre Enstitüsü, Burgiba Yaşayan Diller Enstitüsü, Zeytune Üniversitesi, Manouba Üniversitesi

Giriş

Dil, insanların ve milletlerin hayatında önemli bir yer tutar. İnsanlar, dil sayesinde duygu ve düşüncelerini ifade ederler. Dil, bir milletin mirasını, kültürünü, felsefesini ve dinini ifade eder ve onlardan izler taşır. Dünyada konuşulan pek çok dil bulunmaktadır. Türkçe de bunların içinde en önemlilerinden biridir.

Dünyada en çok konuşulan diller arasında yer alan Türkçe binlerce yıllık geçmişe sahiptir (Aljaradat ve Yeşilyurt, 2021, s. 30). Türkçe, çeşitli medeniyetlerde ve coğrafyalarda etkili olmuştur. Dünyanın çeşitli coğrafyalarında Türkiye ve Türk kültürünün izlerine rastlamak mümkündür. Günümüz dünyasında küreselleşme ile birlikte farklı dillere önem verilmeye başlanmıştır. Yabancı dile artan bu ilgi sayesinde Türkçe de çeşitli ülkelerde ilköğretimden yükseköğretime kadar tüm eğitim seviyelerinde yabancı dil olarak öğretilmeye başlanmıştır. Türkçenin öğretildiği ülkelerden biri de Tunus’tur.

Tunus’ta, Osmanlı Devleti’nden sonra Avrupalı devletler sadece ekonomi alanında bölgeye hâkim olmakla kalmayıp kültürel olarak da etkilemiştir. Dinlerini ve dillerini yaymak istemişlerdir. Ekonomik anlamda güçlü olmayan bu Arap ülkesi dışarıya bağlı bir devlettir bu da birtakım sorunları beraberinde getirmiş, kültürel anlamda derin sorunlar yaşamasına neden olmuştur (Özyer ve Özyer, 2016, s. 169).

Bir milletin kendisinin devamını sağlayacak olan nesillerine aktarabileceği en önemli miraslardan biri dildir. İnsanların günlük yaşantılarını devam ettirebilmek için iletişimin temel öğelerinden olan dil, gelişen dünya düzeni ve teknoloji ile birlikte farklılaşmaya devam etmiştir. Bu değişim sürecinde, bireylerin ihtiyaçlarının da farklılaştığı bir gerçektir. Değişimin sonucunda dil öğrenimine ihtiyaçlar yön vermeye ve bu ihtiyaçlar çeşitlilik göstermeye başlamıştır.

Dil konusunda Türkiye ve diğer ülkelerde çok çeşitli bilimsel çalışmalar yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir. Bu araştırmalar, değişen ve çeşitliliği artan ihtiyaçların ortaya konmasına katkı sağlaması bakımından oldukça önemlidir.

Dil konusu kültür kavramının değişmez bir parçası olmakla birlikte kültürün aktarılması ve sürdürülebilirliği için oldukça önemlidir. Bu bağlamda yapılan çalışmalarda kültür kavramının konu edinmesi durumunda dili, dili konu edinmesi durumunda ise kültürü mutlaka ele aldığı ifade edilebilir (Göçer, 2012, s. 62). Farklı kavramların içinde veya başı başına oldukça önemli bir kavram olan dilin, araştırmalarda ele alınması ve ihtiyaca yönelik doğru öğrenilmesi kültürel yapının bozulmamasına ve sağlıklı bir şekilde aktarımına neden olduğu için çok önemlidir.

Dil konusunda özellikle ülkelerin kendi dillerini öğretmek ve kültürlerini tanıtmak için farklı ülkelerde merkezler kurulmuş ve bunlar devlet politikası olarak sürdürülmüştür. Bu durum devletlerin ticari faaliyetlerini, etkinliklerini ve asimile olmamalarını da sağlamıştır. Çok yönlü bir

gerekçe ile farklı ülkelerde öğretilen dilin öğrenim ihtiyaçlarının belirlenmesi, teknoloji ile birlikte küçülen dünyada daha da önemli hâle gelmiştir. Bu durum, öğrenme mekanizmalarının yenilenmesi ve ihtiyaçlar doğrultusunda güncellenmesini de zorunlu hâle getirmiştir. Ülkelerin ticari faaliyetlerini ve ikili ilişkilerini doğrudan etkileyen dil kavramının, öğrenen bireylerin ihtiyaçlarına yönelik hâle gelmesi giderek artan problem hâline gelmiştir. Bu probleme yönelik veri sağlayan çalışmaların yapılması literatüre katkı sağlamak ile birlikte problemin çözümünde de etkili olacaktır.

Tunus'ta nereye giderseniz gidin Türk olduğunuzu söylediğinizde veya sizin Türk olduğunuzu anladıklarında dikkat çekersiniz ve size ilgi duyarlar. Duyulan bu ilgi ve alakanın iki önemli kaynağı veya sebebi vardır. Biri tarihi sebeplerden kaynaklanan yani Osmanlı Devleti yönetimi zamanında oluşan olumlu kanaatin devam etmesi etkisiyle oluşan yakınlık ve ikinci olarak da 2002'den sonra hükûmetin oluşturduğu güçlü Türkiye imajı ve Türk dizilerinin Tunus'ta seyredilmesiyle oluşan olumlu bakış açısidir. Orta ve daha üst yaştaki insanlar daha çok ortak tarihi geçmiş ve güçlü Türkiye imajından dolayı ilgi duyarlar. Bugün Tunus'ta liselerde, üniversitelerde, kurslardaki Türkçe derslerinin sayısının artmasının en önemli sebebi bu ikinci ilgiden kaynaklıdır. Çünkü günümüzde Türkçe öğrenen kişilerin çoğu lise öğrencileri, üniversite öğrencileri veya iş hayatına yeni atılan ve kendine yeni yollar bulmaya çalışan insanlardan oluşmaktadır (Es-Sahili, 2018).

Türkiye'de üretilen birçok ürünün Avrupa ile yarışacak kadar kaliteli fakat Avrupa'ya göre daha ucuz olması Tunus'un Türkiye ile ticarî ilişkilerinin artmasını sağlamış, Tunusluların alışveriş yapmak için Türkiye'ye gitmelerinin önünü açmış ve günlük gidiş-geliş uçak seferlerinin sayısını arttırmıştır. Bunun sonucu olarak ticaret nedeniyle Türkiye'ye giden Tunusluların sayısının artması Tunus'ta Türkçe öğrenenlerin sayısını arttırmıştır (Solmaz, 2016, s. 1005).

Türkçenin Tunus'taki geçmişi Osmanlı dönemine dayanmaktadır. Osmanlı idaresinde bulunduğu dönemlerde Türkçe, Tunus'ta yönetim kademesinde bulunan kişilerin kullandığı resmî bir dil olarak varlığını hissettirmiştir. Fakat yönetimin haricindeki normal halk için Türkçenin kullanılması ile ilgili bir yönlendirme veya zorlama olmamıştır. Türkçenin Tunus'taki geçmişi ile ilgili en önemli eser Tunus Kartaca Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Enstitüsü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Muhammed Fadıl Bachraoui (Muhammet Fadıl Beşrevi)'nin yazdığı "Tunus'ta Türk Dili Tarihi" adlı Arapça eseridir. Yazar hâlen adı geçen üniversitede görev yapmaktadır (Yunus Emre Enstitüsü Tunis Resmî Facebook Sayfası, 2020).

Türkçe, 2012-2013 eğitim öğretim yılında uygulamaya geçilerek seçmeli ders olarak bazı liselerde ilk olarak üçüncü sınıflardan itibaren okutulmaya başlanmıştır. Tunus Eğitim Bakanlığına bağlı olan devlet liselerinde 3 ve 4'üncü sınıf öğrencilerinin seçmeli (ihtiyari) ders olarak tercih ettikleri Türkçe dersi haftada üç saat verilmektedir. (Tunus Büyükelçiliği, 2020).

Tunus'ta Türkçe öğrenen kişilerin Türkçe öğrenme sebepleri incelendiğinde Türkçenin en az oranla evlilik nedeniyle öğrenildiği anlaşılmaktadır. Her ne kadar son yıllarda Türkler ile Tunuslular arasında yapılan evliliklerin sayısı artsa da bu oranın, dikkat çekecek kadar yüksek olmadığı görülmektedir (Aydın, 1996, s. 148).

Tunus eğitim sistemi tıpkı Türkiye'deki gibi ilkökul, ortaokul, lise olarak üç kademeye ayrılmaktadır. Eğitim; ilkökul altı, ortaokul üç ve lise dört yıl olmak üzere toplam 13 yıldan oluşmaktadır. Ülkedeki her öğrenci için on altı yaşına kadar eğitim mecburidir. Altı yaşındaki çocukların eğitime katılma payı %99, on bir yaşında bulunan çocukların eğitimdeki payı %97,3 ve on altı yaşındaki gençlerin eğitim hayatına katılım oranı ise %90,5'tir (El-Mseddi, 2009).

Tunus eğitim sisteminde mecburi olan ilköğretim altı yıl sürmektedir. İlköğretim mecburi olup 6-12 yaş grubu çocukları kapsamaktadır. Okul öncesi eğitim ise isteğe bağlı olup 3-6 yaş arasındaki çocukları kapsamakta ve devlet ve özel kurumlar tarafından yapılmaktadır. Öğrenciler

ilkokulun birinci sınıfından itibaren Arapça öğrenmeye, üçüncü sınıftan itibaren de Fransızca öğrenmeye başlamaktadırlar. Üçüncü sınıfta öğretilen Arapça dersleri haftalık 6 saat yapılmaktadır (Smida, 2011, s. 28).

Türkiye Cumhuriyeti'ne bağlı Uluslararası Tunus Maarif Okulu da Tunus'ta İngilizce eğitimi veren özel kurumlardan biridir. Maarif Okulunun eğitim dili İngilizce olup onaylı uluslararası Cambridge sistemini uygulamaktadır. Bütün derslerin İngilizce verildiği okulda Arapça, Fransızca ve Türkçe dersleri de yer almaktadır (Uza, 2020: 66).

Dört yıl süren lise eğitiminin üçüncü sınıfından itibaren öğrenciler mecburi/zorunlu derslerin yanında ihtiyari veya opsiyonel denilen çoğunluğu dil dersi olan seçmeli dersleri de almaktadırlar. Bu seçmeli dersler; Türkçe, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, az da olsa Çince, Korece veya Japonca dersleridir. Bunların haricinde resim ve müzik gibi seçmeli dersler de bulunmaktadır (El Mseddi, 2009, s. 74).

Türkçe dersi haricindeki dersler Tunuslu öğretmenler tarafından verilmektedir. Türkçe dersleri Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı tarafından T.C. Tunus Büyükelçiliği uhdesinde görevlendirilen ve Tunus devlet liselerinde görev yapan Türkçe öğretmenleri tarafından verilmektedir. 2020 yılı itibarıyla Tunus'ta 11 tane Türkçe öğretmeni görev yapmaktadır (Tunus Büyükelçiliği, 2020).

Tunus'ta Türkçe öğrenen lise öğrencileri üniversite okumak için, üniversite öğrencileri ise master yapmak için Türkiye'ye gitmek istemektedirler. Özellikle lise öğrencileriyle yaptığımız görüşmelerde öğrenciler Türkiye'de üniversite okumayı istediklerini, üniversite öğrencileri ise yüksek lisans veya doktora Türkiye'de yapmak istediklerini söylemektedirler. Bundan dolayı Tunus'ta Yurt Dışı Türkler ve Akraba Toplulukları (YTB) Burslarına başvuran öğrencilerin sayısı her yıl artmaktadır. YTB de her yıl daha fazla Tunuslu öğrenciye burs vermektedir. Burs kazanarak Türkiye'ye giden öğrencilerin yanında bursuz olarak Türkiye'deki üniversitelerde okuyan öğrencilerin sayısı her yıl artmaktadır (Budak, 2020, s. 540).

Konu ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde Çangal (2013) Saraybosna'da yer alan Yunus Emre Türk Kültür Merkezinde Türkçe öğrenen kursiyerlerin Türkçe kurslarında dil öğrenme ihtiyaçlarını; Salduz (2017) Gürcistan'da yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkçe öğrenme amaç, tutum ve becerilerini; Akbaş (2018) Tiflis Yunus Emre Enstitüsünde Türkçe öğrenenlerin dil öğrenme ihtiyaçlarını ve motivasyon engellerini; Orhan (2019) İsveç Stockholm Folkuniversitetet Merkezinde (İSFM) Türkçe öğrenen kişilerin dil öğrenme ihtiyaçlarını; Jılta (2016) Yunus Emre Enstitüsü Kosova Türk Kültür Merkezinde Türkçe öğrenen kursiyerlerin ihtiyaçlarını; Maden ve İşcan (2011) Hindistan Jawaharlal Nehru Üniversitesinde öğrenim gören bireylerin Türkçe öğrenimine ilişkin ihtiyaçlarını; Yağmur Şahin vd. (2013), Hindistan'da yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin ihtiyaçlarını; Boylu ve Çangal (2014), Tahran Yunus Emre Enstitüsünde Türkçe eğitimi alan kursiyerlerin dil öğrenme ihtiyaçlarını konu alan araştırmalara rastlamak mümkündür. Fakat örneklem grubunu Tunus'ta Türkçe öğrenen öğrencilerin oluşturduğu bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmada, geçmişte Tunus'la olan bağı güçlendirmek ve Türkçe öğrenen öğrencilerin bu dile yönelme nedenlerini ortaya koymak, dil ihtiyaçlarını belirlemek amaçlanmıştır. Bu bağlamda yapılan çalışma; Tunus'ta yaşayan yabancıların Türkçe öğrenme ihtiyaçlarını ortaya koyması sayesinde literatüre katkı sunacak olması, farklı dil gruplarının etkileşim alanının yüksek olduğu Tunus'ta Türkçe öğrenmek amacıyla eğitim gören kişilerin ihtiyaçlarının belirlenmesi sayesinde Tunus'ta faaliyet gösteren eğitim kurumlarına gelişim ve değişim sürecinde veri sağlayacak olması bakımından önem arz etmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, Tunus'ta yaşayan yabancıların Türkçe öğrenme ihtiyaçlarının belirlenmesi olarak ifade edilebilir. Bu genel amaç çerçevesinde yapılan araştırmanın alt amaçları aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

1. Tunus'ta yaşayan yabancıların Türkçe dil öğrenimi ihtiyaçları nelerdir?
2. Tunus'ta yaşayan yabancıların Türkçe dil öğrenimi ihtiyaçları, cinsiyet değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Tunus'ta yaşayan yabancıların Türkçe dil öğrenimi ihtiyacı, mesleğe göre farklılaşmakta mıdır?
4. Tunus'ta yaşayan yabancıların Türkçe dil öğrenimi ihtiyaçları, anadili değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
5. Tunus'ta yaşayan yabancıların Türkçe dil öğrenimi ihtiyaçları, yaş değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
6. Tunus'ta yaşayan yabancıların Türkçe dil öğrenimi ihtiyaçları, eğitim durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
7. Tunus'ta yaşayan yabancıların Türkçe dil öğrenimi ihtiyaçları, buldukları Türkçe kur düzeyi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
8. Tunus'ta yaşayan yabancıların Türkçe dil öğrenimi ihtiyaçları, Türkiye'de bulunma durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
9. Tunus'ta yaşayan yabancıların Türkçe dil öğrenimi ihtiyaçları, Türkiye ile olan bağlarına göre farklılaşmakta mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırma kapsamında nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın modeli ise, nicel araştırma yöntemi modellerinden tarama modelidir. Araştırma kapsamında kullanılacak model ile Tunus'ta Yunus Emre Enstitüsü Kültür Merkezi, Burgiba Yaşayan Diller Enstitüsü, Zeytune Üniversitesi ve Manouba Üniversitesinde Türkçe öğrenen katılımcıların öğrenme ihtiyaçlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bir durumun olduğu şekliyle geçmişte veya günümüzde ortaya koyulması tarama modelinin amaçladığı bir yöntemdir (Karasar, 2009, s. 77).

Evren ve Örneklem

Tunus'ta yer alan Yunus Emre Enstitüsü de dâhil olmak üzere dünyadaki tüm Yunus Emre Enstitüleri Türkçenin, Türk tarihinin, kültürünün ve sanatının tanıtılması ile birlikte ilgi duyanları eğitmeyi amaçlamaktadır (Yunus Emre Enstitüsü, 2020). Bu bağlamda araştırmanın evreni Tunus'ta yaşayan ve Türkçe öğrenmek için çaba sarf eden tüm bireyler olarak ifade edilebilir.

Araştırmanın örneklemini ise 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Yunus Emre Enstitüsü Tunus Kültür Merkezi, Zeytune Üniversitesi, Manouba Üniversitesi ve Manar Üniversitesi Burgiba Yaşayan Diller Enstitüsünde okuyan ve kolay örnekleme yöntemi ile belirlenen 185 kişi oluşturmaktadır. Bu 185 kişinin seçimi yapılırken çevrim içi bir bilgisayar programı kullanılmış, yapılan hesaplama göre 200 evrene sahip bu dört eğitim kurumundan gönüllü 185 kişi araştırmaya katılmıştır.

Kolay örnekleme yönteminde amaç, isteyen herkesin örneklem içerisine ve örnekleme dâhil edilmesidir. Denek bulma işlemi belirlenen örneklem hacmine ulaşıncaya kadar devam eder. Bu

yöntem gerek zaman gerekse ekonomik açıdan büyük tasarruf sağlar (Ural ve Kılıç, 2011). Bu nedenle katılımcılar internet bağlantısına sahip olduğu sürece forma erişim sağlayacaklardır. Bu çalışmada kolay örnekleme yönteminin seçilme nedeni, araştırmacının kurumda çalışmış ve daha önce Tunus'ta görev yapmış olmasıdır. İnternet ortamında oluşturulan ölçek formu 185 kişi tarafından yanıtlanmıştır.

Veri Toplama Aracı ve Süreci

Veri Toplama Aracı

Araştırma kapsamında kullanılan ölçek, daha önce Çangal (2013, s. 42-44) tarafından yapılan çalışma ile Türkçeye uyarlanan Iwai vd. (1999) tarafından “Japanese Language Needs Analysis” isimli çalışmalarında kullandıkları ölçektir. Çangal, adı geçen ölçeği 2013 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Öğretmenliği Bilim Dalında “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dil İhtiyaç Analizi: Bosna-Hersek Örneği” konulu yüksek lisans tezinde kullanmak için geliştirmiştir. Araştırmamızda kullandığımız ölçek iki bölümden ve toplamda 42 sorudan oluşmaktadır. Tunus'ta ülkenin ana dili Arapça olmasına rağmen eğitim dili Arapça ve Fransızca olduğundan katılımcıların soruları daha iyi anlayabilmeleri için tez danışmanının da görüşü alınarak sorular Türkçe ile birlikte Arapça ve Fransızca olmak üzere üç dilde hazırlanmıştır. Ölçekte yer alan soruların Arapça ve Fransızcaya çevirisi Tunus Yunus Emre Enstitüsü çalışanlarından Fransız Dili Edebiyatı mezunu olup doktora derecesine sahip olan uzman tarafından yapılmıştır. Ölçek soruları Arapça ve Fransızcaya çevrildiği için uzman görüşü alınarak ölçek üzerinde yeniden faktör analizi yapılmıştır.

Arapça olan ölçeğin çevirisi yapılırken şu hususlara dikkat edilmiştir:

- Soruların çevirisi yapılırken çevirinin kelimesi kelimesine yerine ana düşüncüyü ifade eden eş değer kelimelerin kullanılmasına dikkat edilmiştir.
- Uzun ve karmaşık cümlelerden kaçınılmış, basit ve sade anlatım tercih edilmiştir.
- Çeviri yapılırken ölçeğin uygulanacağı hedef kitle göz önünde bulundurulmuş, kelimeler ona göre seçilmiştir.
- Teknik terimlerden kaçınılmıştır.

İlk bölümünde demografik bilgilere ilişkin sorular içeren “Kişisel Bilgi Formu”nun ikinci bölümünde Türkçenin öğrenildiği yer ve katılımcıların Türkiye ile olan ilişkileri sorulmaktadır. Üçüncü bölümde ise katılımcıların Türkçeyi neden öğrenmek istediklerine ilişkin 5’li likert tipinde sorular yer almaktadır. Uyguladığımız ölçeğimizin Arapça nüshası 41 sorudan oluşmaktadır. Araştırma verisini güçlendirmek amacıyla bir soru daha eklenerek ölçek geliştirilmiştir. Bu soru ölçekte “Türkçe olarak sınıf içi sunumlar/gösterimler yapmak istiyorum.” olarak yer almaktadır.

Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği (TDİÖ) olarak isimlendirilen ölçeğin üçüncü bölümündeki 26 soru dört alt boyuttan oluşmaktadır. Bunlar; ticaret yapma, eğitim ve iş imkânı, bireysel ilgi ve ihtiyaçlar ve sınıf içi iletişim kurma olarak belirtilmiştir. TDİÖ alt boyutlarını oluşturan maddeler şu şekilde sınıflandırılmıştır (Çangal, 2013, s. 42-44):

- Ticaret Yapma Alt Boyutu 14, 15, 16, 17, 18 ve 19. Maddeler
- Eğitim ve İş İmkânı Alt Boyutu 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, ve 13. Maddeler
- Bireysel İlgi ve İhtiyaçlar Alt Boyutu 9, 20, 21, 22, 23, 25, 26 ve 28. Maddeler
- Sınıf İçi İletişim Kurma Alt Boyutu 1, 2, 3 ve 4. Maddelerden oluşmaktadır.

Ölçeğin Geçerliliği ve Güvenilirliğine İlişkin Bulgular

Araştırmada kullanılan 28 maddelik Türkçe Öğrenme İhtiyaçları Ölçeğinin yapı geçerliğini ölçmek üzere ve verilerin, faktör analizi için uygunluğu, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ve Bartlett Küresellik Testi'yle incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: KMO ve Bartlett Küresellik Testi Sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Uyum Ölçüsü		,944
Bartlett Küresellik Testi	X ²	5442,305
	Sd	378
	p	,000

KMO'nun 0,60'tan yüksek olması faktör analizi için uygunluğu göstermektedir.

Tablo 2: Faktör Analizi Sonuçları

Faktörler	İlk Öz Değerler			Toplam Faktör Yükleri		
	Toplam	Vary %	Küm %	Toplam	Vary %	Küm %
1	16,105	57,518	57,518	16,105	57,518	57,518
2	2,256	8,056	65,574	2,256	8,056	65,574
3	1,523	5,441	71,015	1,523	5,441	71,015
4	1,033	3,690	74,705	1,033	3,690	74,705
5	,814	2,906	77,611			
6	,707	2,524	80,136			
7	,604	2,156	82,291			
8	,518	1,850	84,141			
9	,473	1,690	85,832			
10	,422	1,506	87,338			
11	,402	1,437	88,774			
12	,376	1,341	90,116			
13	,348	1,244	91,359			
14	,308	1,098	92,458			
15	,274	,980	93,438			
16	,238	,849	94,287			
17	,223	,797	95,083			
18	,211	,753	95,836			
19	,188	,673	96,509			
20	,158	,563	97,073			
21	,145	,520	97,592			
22	,143	,510	98,102			
23	,125	,445	98,547			
25	,094	,336	99,250			
26	,082	,293	99,543			
28	,059	,212	100,000			

Aşağıda kullanılan ölçeğin hangi faktörler altında toplandığına ilişkin bilgiler ve güvenilirliğine ilişkin detaylar yer almaktadır.

- Ticaret Yapma Alt Boyutu 14, 15, 16, 17, 18 ve 19. Maddeler
- Eğitim ve İş İmkânı Alt Boyutu 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12 ve 13. Maddeler
- Bireysel İlgil ve İhtiyaçlar Alt Boyutu 9, 20, 21, 22, 23, 25, 26 ve 28. Maddeler
- Sınıf İçi İletişim Kurma Alt Boyutu 1, 2, 3 ve 4. Maddelerden oluşmaktadır.

TDİÖ güvenilirliği için iç tutarlık katsayısı olan Cronbach alpha değeri 0.972 olarak çıkmıştır. Bu değer yorumlandığında ölçeğin güvenilir olduğu ifade edilebilir. Araştırma kapsamında kullanılan ölçeğin alt boyutlarına ilişkin güvenilirlik değerleri ise; ticaret yapma boyutu için 0.963, eğitim ve iş imkânı boyutu için 0.921, bireysel ilgi ve ihtiyaçlar boyutu için 0.886 ve sınıf içi iletişim kurma boyutu için 0.902 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bu değerler ölçeğin araştırma kapsamında güvenilir bir ölçek olduğunu göstermektedir.

Veri Toplama Süreci

Araştırma kapsamında kullanılan TDİÖ (Türkçe Dil İhtiyacı Ölçeği) Tunus Yunus Emre Enstitüsü, Zeytune Üniversitesi, Manouba Üniversitesi ve Manar Üniversitesi Burgiba Yaşayan Diller Enstitüsünde Türkçe öğrenen katılımcılara 2021 yılında çevrim içi olarak uygulanmıştır. Türkçe Dil İhtiyacı Ölçeğinin uygulanması esnasında dünya genelinde etkisini gösteren pandeminin ortaya çıkmasından dolayı ölçekler çevrim içi platformlar üzerinden toplanmıştır. Çevrim içi platformlardan toplanan veriler Excel dosyasına işlenmiştir. Ölçeğin gönderildiği 210 kişiden 190 kişi geri dönüş sağlamış, bunlar arasından toplam 185 ölçek analiz sürecine dâhil edilmiştir.

Çalışmada bilimsel araştırma ve ölçek uygulama süreçlerinde etik kurallara uyulmuş olup çalışma sürecinde alıntılar kurallara uygun olarak yapılmıştır. Çalışma sürecinde yararlanılan kaynaklar, kaynak gösterme yöntemlerine göre gösterilmiştir. Araştırmaya ilişkin izinler İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurulundan 25.06.2021 tarih ve 2021/6 sayılı etik onay belgesiyle alınmıştır.

Verilerin Analizi

Veri toplama araçlarından elde edilen veriler IBM Statistical Package for the Social Sciences 25.0 paket programında analiz edilmiştir. Analizlerde tanımlayıcı istatistiklerin oluşturulmasında sayı, yüzde, çeyreklikler arası dağılım aralığı, ortalama, ortanca, standart sapma gibi merkezî ve yaygınlık ölçütlerinden yararlanılmıştır. Bununla birlikte ölçekte elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine ilişkin çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılmıştır. Ayrıca sayısal parametrelerin normal değerlere uygunluğu görsel ve analitik olarak (histogram/ Shapiro-Wilk) değerlendirilmiş ve bağımsız değişkenler arasındaki farkın saptanmasında parametrik testlerden T testi ve ANOVA kullanılmıştır. Araştırmada p değerinin 0,05'in altında olması istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Araştırma Etiği

Çalışmanın araştırma ve ölçek uygulama süreçlerinde etik kurallara uyulmuş olup çalışma sürecinde alıntılar kurallara uygun olarak yapılmıştır. Çalışma sürecinde yararlanılan kaynaklar, kaynak gösterme yöntemlerine göre uygun şekilde gösterilmiştir. Araştırmaya ilişkin izinler İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurulundan alınan 25.06.2021 tarih ve 2021/06 sayılı etik kurul onay belgesiyle alınmıştır.

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde araştırma kapsamında kullanılan model çerçevesinde katılımcılardan elde edilen verilerin analiz edilerek yorumlanmasına yer verilmiştir.

Demografik Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında katılımcılardan elde edilen demografik verilere ilişkin analizler Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: Demografik Veriler

Değişkenler	Kategori	Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Erkek	44	23,8
	Kız	141	76,2
Mesleğiniz	Öğretmen	17	9,2
	Öğrenci	136	73,5
	Memur	11	5,9
	İşçi	6	3,2
	İş adamı	1	,5
	Yönetici	2	1,1
	Diğer	12	6,5
Ana diliniz	Arapça	178	96,2
	Fransızca	1	,5
	Diğer	6	3,2
Yaşınız	15-20 yaş arası	79	42,7
	21-25 yaş arası	56	30,3
	26-30 yaş arası	14	7,6
	31-35 yaş arası	12	6,5
	36-40 yaş arası	10	5,4
	41 yaş ve üstü	14	7,6
Eğitim durumu	İlköğretim	3	1,6
	Lise	63	34,1
	Üniversite	92	49,7
	Master	27	14,6
	Doktora	0	0
Türkçe Kuru	A1	104	56,2
	A2	41	22,2
	B1	23	12,4
	B2	9	4,9
	C1	7	3,8
	C2	1	,5
Daha önce Türkçe öğrenme durumları	Evet, Tunus Yunus Emre Enstitüsünde	32	17,30
	Evet, lisede	44	23,78
	Evet, üniversitede	16	8,65
	Evet, aileden, arkadaşlardan, televizyondan, Türkçe filmlerden, şarkılardan	73	39,46
	Evet, Tunus'ta başka bir Türkçe kursunda	8	4,32
	Evet, Türkiye'de Türkçe kursunda	3	1,62
	Hayır öğrenmedim	9	4,86
	1 yıldan daha az	77	41,62
	1-2 yıl	6	3,24
	Hayır bulunmadım	102	55,13
Toplam		185	100

Tablo 3'te yer alan cinsiyet ve ana dili ile ilgili veriler incelendiğinde araştırmaya katılanların çoğunluğunun (%76,2) kızlardan oluştuğu, erkek oranının %23,8 olduğu görülmektedir. Ayrıca katılımcıların ana diline ilişkin verdikleri cevap %96,2 ile ağırlıklı olarak Arapça iken katılımcıların %0,5'i Fransızca, %6,5'i diğer cevabını vermiştir.

Katılımcıların yaş grupları incelendiğinde %42,7sinin 15 ile 20 yaş arasında oldukları, bunu sırasıyla %30,3 ile 21-25 yaş grubu, %7,6 ile 26-40 ile 41 yaş ve üstü grupları, %6,5 ile 31-35 yaş grubu ve %5,4 ile 36-40 yaş grubu izlemektedir.

Araştırmaya en fazla öğrencilerin (%73,5) katılım gösterdiği görülmekle birlikte eğitim durumu olarak üniversite (%49,7) ve lise (34,1) düzeyinde katılımcıların yer aldığı görülmektedir. Ayrıca katılımcıların çoğu A1 kurunda (%56,2) iken bunu A2 kurunda (%22,2), B1 kurunda (%12,4), B2 kurunda (%4,9), C1 kurunda (%3,8) ve C2 (%0,5) kurunda olan katılımcılar takip etmiştir.

Araştırma kapsamında katılımcıların Türkçe ve Türkiye ile olan bağlarının ne düzeyde olduğuna ilişkin yüzde frekans analizlerinin sonucunda, katılımcıların %28,1'inin 0 ile 4 ay arasında Türkçe öğrenim süresi geçirdiği, %18,4'ünün 4 ile 8 ay, %15,1'inin 8 ile 12 ay, %27,6'sının 1 ile 2 yıl ve %10,8'inin 3 yıl ve üzerinde dil öğrenme süresine sahip olduğu ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların daha önce Türkçe öğrenip öğrenmeme durumlarına ilişkin verdikleri cevaplarında katılımcıların büyük çoğunluğu Türkçe öğrenimlerinin geçmişte "Evet, aileden, arkadaşlardan, televizyondan, Türkçe filmlerden, şarkılardan" olduğunu belirtmiş, bunu "Evet, Lisede" ve "Evet, Tunus Yunus Emre Enstitüsünde" cevapları izlemiştir. Ayrıca katılımcılardan 59 kişi daha önce Türkçe öğrenmediğini belirtmiştir. Bu soruya "evet" cevabını veren katılımcıların, Türkçeyi öğrenme sürelerine ilişkin en çok verdikleri cevabın 0 ile 4 ay arası olduğu dikkat çeken bir diğer konudur.

Katılımcıların Türkiye'de bulunma durumlarında ne kadar süre kaldıklarına ilişkin cevapları değerlendirildiğinde katılımcıların %41,62'si Türkiye'de 1 yıldan daha az bulunduğunu belirtirken %3,24'ü 1 ile 2 yıl arasında bulunduğunu ve %55,13'ü hiç bulunmadığını belirtmiştir.

Tunus'ta Öğrenim Gören Yabancıların Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği Sorularına Verdikleri Cevapların Analizi

Araştırma kapsamında katılımcılar tarafından Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeğindeki sorulara verilen cevaplarla ilişkin genel analizler Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği Sorularına Yönelik Ortalama-Katılım Düzeyi Analizi

Sorular	Ortalama	Katılım Düzeyi
Türkçe olarak sınıf içi genel konuşmalar yapabilmek istiyorum (örneğin; tanışma, arkadaşlarıma soru sorma, okutmanın talimatlarını takip etme).	4,2811	Kesinlikle Katılıyorum
Türkçe olarak sınıf içi sunumlar/gösterimler yapabilmek istiyorum (örneğin; sınıfta bir şeyin nasıl yapılacağını/kullanılacağını açıklama).	4,1892	Kesinlikle Katılıyorum
Türkçe olarak sınıf tartışmalarına dâhil olabilmek istiyorum (örneğin; güncel konular, sosyal sorunlar, kültürel farklılıklar, kişisel hikâyeler gibi konularda).	4,1622	Kesinlikle Katılıyorum
Türkçe olarak okutmanım ile iletişim kurabilmek istiyorum (örneğin; bir derse gelmemek için izin isteme, dersle ilgili materyali tartışma).	4,2378	Kesinlikle Katılıyorum
Türkiye'de yükseköğretim kurumlarında eğitim almak istediğim için Türkçe öğreniyorum.	3,9784	Katılıyorum
Uzmanlık alanımla ilişkili akademik/teknik Türkçeyi anlayabilmek için Türkçe öğreniyorum.	3,8432	Katılıyorum
Akademik hedefler için bilgisayarını Türkçe kullanabilmek amacıyla Türkçe öğreniyorum (örneğin; internet, e-mail, ödev vb.).	3,9784	Katılıyorum
Resmî görüşmelere katılabilmek için Türkçe öğreniyorum (örneğin; burs/iş görüşmesi).	3,8378	Katılıyorum
Türkiye'ye tatile gitmek istediğim için Türkçe öğreniyorum.	4,4270	Kesinlikle Katılıyorum

İlerleyen yıllarda Türkiye’de yaşamak istediğim için Türkçe öğreniyorum.	4,2216	Kesinlikle Katılıyorum
Türkçenin yeni iş imkânları sağlayacağını düşündüğüm için Türkçe öğreniyorum.	4,2595	Kesinlikle Katılıyorum
Türkiye’de alanımla ilgili bir meslekte çalışabilmek için Türkçe öğreniyorum.	4,0054	Kesinlikle Katılıyorum
Çalışma hayatımda iş arkadaşlarımla, patronlarımla ve müşterilerle iletişim kurabilmek için Türkçe öğreniyorum (örneğin; yardım isteme, yardım etme, mesaj alma).	4,0216	Kesinlikle Katılıyorum
Gerektiğinde Türk ziyaretçilere Tunus’ta rehberlik edebilmek için Türkçe öğreniyorum (örneğin; ilgi çekici yerlerden bahsetme, yer yön tarif etme, uyarılarda bulunma).	4,1459	Kesinlikle Katılıyorum
Gerektiğinde bir oteldeki Türk müşterilere yardımcı olabilmek için Türkçe öğreniyorum (örneğin; form doldurma, yer yön tarif etme, giriş çıkışta yardımcı olma, rezervasyon yapma, planlama, sorun çözme).	4,1351	Kesinlikle Katılıyorum
Gerektiğinde bir perakendeci dükkânında Türk müşterilere yardımcı olabilmek için Türkçe öğreniyorum.	4,1135	Kesinlikle Katılıyorum
Türk müşterilere alternatif turlarda yer ayırıp onlara bilet satabilmek için Türkçe öğreniyorum (örneğin; seçenekleri açıklama, şikâyetlerle ilgilenme).	4,0919	Kesinlikle Katılıyorum
Havaalanında Türk müşterilerin/ziyaretçilerin giriş çıkış işlemlerini yapabilmek için Türkçe öğreniyorum (örneğin; grup üyelerini onaylama, bavulların girişini yapma).	3,9838	Katılıyorum
Bir restoranda Türk müşterilere servis yapabilmek için Türkçe öğreniyorum (örneğin; sipariş alma, seçenekleri açıklama).	3,9622	Katılıyorum
Karşılaşacakları/karşılaşacağım Türklerle konuşabilmek için Türkçe öğreniyorum (örneğin; yer yön tarifi isteme, soru sorma, bilgi isteme).	4,3622	Kesinlikle Katılıyorum
Türk kültürünü ve tarihini tanıyabilmek için Türkçe öğreniyorum.	4,4108	Kesinlikle Katılıyorum
Türk dizilerini anlayabilmek için Türkçe öğreniyorum.	4,2865	Kesinlikle Katılıyorum
Türkiye’yi ve Türkleri kendime yakın hissettiğim için Türkçe öğreniyorum.	4,3784	Kesinlikle Katılıyorum
Türkiye’deki akrabalarımla konuşabilmek için Türkçe öğreniyorum.	3,0108	Katılıyorum
Hobi olarak Türkçe öğreniyorum.	4,2703	Kesinlikle Katılıyorum
Türkçenin dünya dili olacağını düşündüğüm için Türkçe öğreniyorum.	3,6000	Katılıyorum

Katılımcıların ölçek sorularına verdikleri cevapların ortalamaları dikkate alındığında katılım düzeyleri en yüksek 4 soru 5 puan üzerinden şu şekildedir:

- Türkiye’ye tatile gitmek istediğim için Türkçe öğreniyorum. (X=4,4270)
- Türk kültürünü ve tarihini tanıyabilmek için Türkçe öğreniyorum. (X=4,4108)
- Türkiye’yi ve Türkleri kendime yakın hissettiğim için Türkçe öğreniyorum. (X=4,3784)
- Karşılaşacakları/karşılaşacağım Türklerle konuşabilmek için Türkçe öğreniyorum (örneğin; yer yön tarifi isteme, soru sorma, bilgi isteme). (X=4,3622)

Katılımcılar tarafından Türkiye’yi turist olarak ziyaret etme isteği ve kültürel olarak kendilerini Türkiye’ye yakın olarak hissettiklerine dair verdikleri cevaplar, yüksek katılım

gösterdikleri sorular ile paralellik göstermektedir. Katılımcıların Türkçe öğrenme ihtiyaçlarının ise bu cevaplar kapsamında şekillendiği ifade edilebilir.

Tunus'ta Öğrenim Gören Yabancıların Türkçe Dil Öğrenimi İhtiyaçlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Analizi

Araştırma kapsamında katılımcıların cinsiyetlerine göre Türkçe dil öğrenimi ihtiyaçlarının nasıl değiştiğine yönelik t testi analiz sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: Tunus'ta Öğrenim Gören Yabancıların Türkçe Dil Öğrenimi İhtiyaçlarının Cinsiyet Değişkenine Göre İlişkisiz Örneklem İçin T Testi Sonuçları

Kategoriler	Cinsiyet	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Ticaret Yapma İhtiyacı	Erkek	44	20,95	8,83	1,33	-4,054	183	,000
	Kadın	141	25,51	5,61	,47			
Eğitim ve İş İmkânı	Erkek	44	29,56	10,17	1,53	-2,483	183	,014
	Kadın	141	32,95	7,04	,59			
Bireysel İlgi ve İhtiyaçlar	Erkek	44	29,63	9,88	1,49	-3,286	183	,001
	Kadın	141	33,71	6,12	,51			
Sınıf İçi İletişim Kurma	Erkek	44	15,20	5,55	,83	-3,068	183	,002
	Kadın	141	17,39	3,57	,30			
Toplam	Erkek	44	95,36	31,90	4,81	-3,524	183	,001
	Kadın	141	109,57	20,00	1,68			

Katılımcıların cinsiyetleri ile Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği toplam ve alt boyutları puanlarına göre bir farkın olup olmadığı bağımsız örneklem T testi ile incelenmiş ve Tablo 5'te verilmiştir. Tablo 5'e göre katılımcıların cinsiyetleri ile Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği toplam ve alt boyutları puanları arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($p < 0,05$). Bu farklılaşmanın hangi grup lehine olduğu ortalama puanlar incelenerek elde edilmiş ve tüm alt boyutlar ve toplam puanların ortalamasının kadınlar lehine olduğu görülmüştür.

Tunus'ta Öğrenim Gören Yabancıların Türkçe Dil Öğrenimi İhtiyaçlarının Meslek Değişkenine Göre Analizi

Araştırma kapsamında katılımcıların mesleklerine göre Türkçe dil öğrenimi ihtiyaçlarının nasıl değiştiğine yönelik ANOVA testi analiz sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Tunus'ta Öğrenim Gören Yabancıların Türkçe Dil Öğrenimi İhtiyaçlarının Meslek Değişkenine Göre ANOVA Testi Sonuçları

		f, \bar{x} ve ss Değerleri			ANOVA Sonuçları						
Kategoriler	Meslek	N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p	
Ticaret Yapma İhtiyacı	Öğretmen	17	21,17	8,84	G.Arası 514,88 G.İçi 7958,51 Toplam 8473,40	5	102,97	179	44,46	2,316	,045
	Öğrenci	136	25,25	6,43							
	Memur	11	21,81	7,57							
	İşçi	6	24,83	1,47							
	Yönetici/İş Adamı	3	27,66	2,08							
	Diğer	12	21,08	6,90							
Eğitim ve İmkânı	Öğretmen	185	24,43	6,78	G.Arası 679,17 G.İçi 11091,88 Toplam 11771,05	5	135,83	179	61,96	,192	,057
	Öğrenci	17	28,47	11,23							
	İşMemur	136	33,21	7,80							
	İşçi	11	30,00	3,63							
	Yönetici/İş Adamı	6	31,50	6,31							
	Diğer	3	31,66	4,16							
Bireysel İlgi ve İhtiyaçlar	Öğretmen	12	27,66	6,66	G.Arası 371,82 G.İçi 9649,23 Toplam 10021,05	5	74,36	179	53,90	,380	,234
	Öğrenci	185	32,14	7,99							
	Memur	17	29,76	10,10							
	İşçi	136	33,37	7,22							
	Yönetici/İş Adamı	11	29,18	7,93							
	Diğer	6	34,00	2,19							
Sınıf İletişim Kurma	Öğretmen	3	34,66	2,51	G.Arası 5148,54 G.İçi 101430,44 Toplam 106578,99	5	1029,71	179	566,65	,380	,234
	Öğrenci	12	32,00	5,16							
	İçMemur	185	32,74	7,37							
	İşçi	17	15,05	6,56							
	Yönetici/İş Adamı	136	17,11	3,94							
	Diğer	11	15,45	4,63							
Toplam	Öğretmen	6	18,00	2,09	G.Arası 5148,54 G.İçi 101430,44 Toplam 106578,99	5	1029,71	179	566,65	,817	,112
	Öğrenci	3	14,66	6,65							
	Memur	12	17,91	1,78							
	İşçi	185	16,87	4,21							
	Yönetici/İş Adamı	17	94,47	33,81							
	Diğer	136	108,96	23,69							

Katılımcıların meslekleri ile Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği toplam ve alt boyutları puanlarına göre bir farkın olup olmadığı tek faktörlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş ve Tablo 6'da verilmiştir. Analiz sürecinde meslek gruplarından iş adamı cevabını veren tek katılımcı da yönetici meslek grubuna dâhil edilmiştir. Tablo 6'ya göre katılımcıların meslekleri ile Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği ticaret yapma ihtiyacı alt boyutu puanına göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($p < 0,05$). Bu farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğu Scheffe Testi ile incelenmiş ve anlamlı

farklılaşma değerinin 0,05'e çok yakın ($p=,045$) olmasından kaynaklı olarak gruplar arasındaki anlamlılık değerlerinin (p) 0,05'ten büyük olduğu görülmüştür.

Tunus'ta Öğrenim Gören Yabancıların Türkçe Dil Öğrenimi İhtiyaçlarının Ana Dili Değişkenine Göre Analizi

Araştırma kapsamında katılımcıların ana dillerine göre Türkçe dil öğrenimi ihtiyaçlarının nasıl değiştiğine yönelik t testi analiz sonuçları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7: Tunus'ta Öğrenim Gören Yabancıların Türkçe Dil Öğrenimi İhtiyaçlarının Ana Dili Değişkenine Göre T Testi Sonuçları

Kategoriler	Ana Dili	N	\bar{x}	SS	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	P
Ticaret Yapma İhtiyacı	Arapça	178	24,56	6,66	,49	1,368	183	,173
	Diğer	7	21,00	9,45	3,57			
Eğitim ve İş İmkânı	Arapça	178	32,30	7,83	,58	1,353	183	,178
	Diğer	7	28,14	11,39	4,30			
Bireysel İlgi ve İhtiyaçlar	Arapça	178	32,79	0,27	,54	,480	183	,631
	Diğer	7	31,42	0,39	3,92			
Sınıf İletişim Kurma	İçerideki Arapça	178	16,85	0,16	,31	-,174	183	,862
	Diğer	7	17,14	0,87	2,21			
Toplam	Arapça	178	106,52	3,65	1,77	,950	183	,343
	Diğer	7	97,71	4,29	12,96			

Katılımcıların ana dilleri ile Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği toplam ve alt boyutları puanlarına göre bir farkın olup olmadığı bağımsız örneklem T testi ile incelenmiş ve Tablo 7'de verilmiştir. Ana dili olarak Fransızca seçeneğini işaretleyen sadece bir kişi olması nedeniyle bu kişi diğer grubuna aktarılmış ve bağımsız örneklem T testi seçilmiştir. Tablo 7'ye göre katılımcıların ana dilleri ile Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği toplam ve alt boyutları puanlarına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Tunus'ta Öğrenim Gören Yabancıların Türkçe Dil Öğrenimi İhtiyaçlarının Yaş Değişkenine Göre Analizi

Araştırma kapsamında katılımcıların yaşlarına göre Türkçe dil öğrenimi ihtiyaçlarının nasıl değiştiğine yönelik ANOVA testi analiz sonuçları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8: Tunus'ta Öğrenim Gören Yabancıların Türkçe Dil Öğrenimi İhtiyaçlarının Yaş Değişkenine Göre ANOVA Testi Sonuçları

Kategoriler	Yaş Grubu	N	Değerleri		ANOVA Sonuçları						
			\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	
Ticaret Yapma İhtiyacı	15-20	79	26,02	5,58	G.Arası	584,33	5	116,86	2,652	,024	
	21-25	56	23,98	7,51		G.İçi					7889,07
	26-30	14	23,78	6,78		Toplam					8473,40
	31-35	12	19,16	8,51							
	36-40	10	23,40	6,70							
	40+	14	23,14	6,51							
Eğitim ve İş İmkânı	15-20	79	33,89	6,56	G.Arası	693,20	5	138,64	2,240	,052	
	21-25	56	31,73	9,38		G.İçi					11077,85
	26-30	14	29,92	9,84		Toplam					11771,05
	31-35	12	27,00	9,48							
	36-40	10	32,60	3,33							
	40+	14	30,21	6,36							
Bireysel İlgi ve İhtiyaçlar	15-20	79	34,51	5,57	G.Arası	493,37	5	98,67	1,854	,105	
	21-25	56	31,37	8,82		G.İçi					9527,68
	26-30	14	31,28	9,07		Toplam					10021,05
	31-35	12	30,33	9,24							
	36-40	10	30,80	7,49							
	40+	14	33,14	4,80							
Sınıf İletişim Kurma	15-20	79	17,68	3,27	G.Arası	131,39	5	26,27	1,496	,193	
	21-25	56	16,23	4,69		G.İçi					3143,49
	26-30	14	17,28	5,49		Toplam					3274,88
	31-35	12	14,83	6,01							
	36-40	10	16,40	3,97							
	40+	14	16,50	3,50							
Toplam	15-20	79	112,12	18,93	G.Arası	6338,92	5	1267,78	2,264	,050	
	21-25	56	103,32	28,85		G.İçi					100240,07
	26-30	14	102,28	28,23		Toplam					106578,99
	31-35	12	91,33	29,27							
	36-40	10	103,20	20,18							
	40+	14	103,00	15,26							

Katılımcıların yaşları ile Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği toplam ve alt boyutları puanlarına göre bir farkın olup olmadığı tek faktörlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş ve Tablo 8'de verilmiştir. Tablo 8'e göre katılımcıların yaşları ile Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği ticaret yapma ihtiyacı alt boyutu puanına göre anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($p < 0,05$). Bu farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğu Scheffe Testi ile incelenmiş ve 15-20 yaş grubu ile 31-35 yaş grubu arasında farklılaşma olduğu ve bu farklılaşmanın 15-20 yaş grubu lehine olduğu tespit edilmiştir.

Tunus'ta Öğrenim Gören Yabancıların Türkçe Dil Öğrenimi İhtiyaçlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Analizi

Araştırma kapsamında katılımcıların eğitim durumlarına göre Türkçe dil öğrenimi ihtiyaçlarının nasıl değiştiğine yönelik ANOVA testi analiz sonuçları Tablo 9'da verilmiştir

Tablo 9: Tunus'ta Öğrenim Gören Yabancıların Türkçe Dil Öğrenimi İhtiyaçlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre ANOVA Testi Sonuçları

Kategoriler	Eğitim Durumu	f, \bar{x} ve ss Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Ticaret Yapma İhtiyacı	İlköğretim	3	22,33	13,27	G.Arası	596,78	3	198,92	4,571	,004
	Lise	63	26,76	4,42	G.İçi	7876,62	181	43,51		
	Üniversite	92	23,68	7,42	Toplam	8473,40	184			
	Master	27	21,77	7,07						
Eğitim ve İş İmkânı	İlköğretim	3	32,00	7,21	G.Arası	567,42	3	189,14	3,056	,030
	Lise	63	34,47	5,52	G.İçi	11203,63	181	61,89		
	Üniversite	92	31,25	8,95	Toplam	11771,05	184			
	Master	27	29,77	8,57						
Bireysel İlgî ve İhtiyaçlar	İlköğretim	3	26,00	12,12	G.Arası	675,86	3	225,29	4,363	,005
	Lise	63	35,20	4,35	G.İçi	9345,19	181	51,63		
	Üniversite	92	31,72	8,24	Toplam	10021,05	184			
	Master	27	31,22	8,06						
Sınıf İçi İletişim Kurma	İlköğretim	3	15,66	7,50	G.Arası	120,63	3	40,21	2,307	,078
	Lise	63	17,96	2,64	G.İçi	3154,25	181	17,42		
	Üniversite	92	16,21	4,75	Toplam	3274,88	184			
	Master	27	16,66	4,59						
Toplam	İlköğretim	3	96,00	35,34	G.Arası	6807,37	3	2269,12	4,117	,007
	Lise	63	114,41	14,17	G.İçi	99771,62	181	551,22		
	Üniversite	92	102,88	27,29	Toplam	106578,99	184			
	Master	27	99,44	25,56						

Katılımcıların eğitim durumları ile Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği toplam ve alt boyutları puanlarına göre bir farkın olup olmadığı tek faktörlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş ve Tablo 9'da verilmiştir. Tablo 9'a göre katılımcıların eğitim durumları ile Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği ticaret yapma ihtiyacı, eğitim ve iş imkânı, bireysel ilgi ve ihtiyaçlar alt boyutu ve toplam puanına göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0,05$). Bu farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğu Scheffe Testi ile incelenmiş ve şu sonuçlar elde edilmiştir:

- Ticaret yapma ihtiyacı alt boyutunda, lise ve üniversite ile lise ve master arasında iki grupta da lise lehine bir farklılığın olduğu görülmektedir.
- Bireysel ilgi ve ihtiyaçlar alt boyutunda, lise ve üniversite arasında olan farklılık lise grubu lehinedir.
- Toplam puana göre ise, lise ve üniversite arasında olan farklılık lise grubu lehinedir.

Tunus'ta Öğrenim Gören Yabancıların Türkçe Dil Öğrenimi İhtiyaçlarının Kur Seviyesi Değişkenine Göre Analizi

Araştırma kapsamında katılımcıların kur seviyesine göre Türkçe dil öğrenimi ihtiyaçlarının nasıl değiştiğine yönelik ANOVA testi analiz sonuçları Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10: Tunus'ta Öğrenim Gören Yabancıların Türkçe Dil Öğrenimi İhtiyaçlarının Kur Seviyesi Değişkenine Göre ANOVA Testi Sonuçları

f , \bar{x} ve ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Kategoriler	Kur Seviyesi	N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Ticaret Yapma İhtiyacı	A1	104	24,88	6,89	G.Arası	246,36	4	61,59	1,348	,254
	A2	41	22,56	7,13	G.İçi	8227,04	180	45,70		
	B1	23	24,13	6,46	Toplam	8473,40	184			
	B2	9	26,44	5,98						
	C Kuru	8	26,75	3,69						
Eğitim ve İş İmkânı	A1	104	32,22	7,86	G.Arası	485,58	4	121,39	1,936	,106
	A2	41	29,78	9,09	G.İçi	11285,47	180	62,69		
	B1	23	33,39	7,88	Toplam	11771,05	184			
	B2	9	35,22	4,54						
	C Kuru	8	36,25	3,28						
Bireysel İlgi ve İhtiyaçlar	A1	104	32,82	7,39	G.Arası	176,76	4	44,19	,808	,522
	A2	41	31,60	7,12	G.İçi	9844,29	180	54,69		
	B1	23	32,43	8,78	Toplam	10021,05	184			
	B2	9	35,33	6,96						
	C Kuru	8	35,50	3,66						
Sınıf İletişim Kurma	A1	104	16,68	4,14	G.Arası	85,88	4	21,47	1,212	,307
	A2	41	16,90	3,99	G.İçi	3188,99	180	17,71		
	B1	23	16,17	5,62	Toplam	3274,88	184			
	B2	9	19,22	1,56						
	C Kuru	8	18,50	2,97						
Toplam	A1	104	106,61	24,13	G.Arası	3027,09	4	756,77	1,315	,266
	A2	41	100,85	24,82	G.İçi	103551,90	180	575,28		
	B1	23	106,13	26,48	Toplam	106578,99	184			
	B2	9	116,22	17,68						
	C Kuru	8	117,00	11,62						

Katılımcıların kur seviyesi ile Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği toplam ve alt boyutları puanlarına göre bir farkın olup olmadığı tek faktörlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş ve Tablo 10'da verilmiştir. Analiz sürecinde kur seviyesi gruplarından C2 düzeyinde cevabını veren tek katılımcının cevabı, C1 kuru ile birleştirilerek ilgili kur, C kuru olarak yeniden adlandırılmıştır. Tablo 10'a göre katılımcıların kur seviyesi ile Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği alt boyutları ve toplam puanına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Tunus'ta Öğrenim Gören Yabancıların Türkçe Dil Öğrenimi İhtiyaçlarının Türkiye'de Bulunma Değişkenine Göre Analizi

Araştırma kapsamında katılımcıların Türkiye'de bulunma durumlarına göre Türkçe dil öğrenimi ihtiyaçlarının nasıl değiştiğine yönelik t testi analiz sonuçları Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11: Tunus'ta Öğrenim Gören Yabancıların Türkçe Dil Öğrenimi İhtiyaçlarının Türkiye'de Bulunma Durumu Değişkenine Göre İlişkisiz Örneklem İçin T Testi Sonuçları

Kategoriler	Türkiye'de Bulunma	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Ticaret Yapma İhtiyacı	Evet	83	24,54	6,11	,67	,198	183	,843
	Hayır	102	24,34	7,31	,72			
Eğitim ve İş İmkânı	Evet	83	32,63	7,33	,80	,755	183	,451
	Hayır	102	31,74	8,51	,84			
Bireysel İlgi ve İhtiyaçlar	Evet	83	32,84	6,89	,75	,162	183	,872
	Hayır	102	32,66	7,78	,77			
Sınıf İçi İletişim Kurma	Evet	83	17,07	4,27	,46	,586	183	,558
	Hayır	102	16,70	4,18	,41			
Toplam	Evet	83	107,09	22,02	2,41	,459	183	,647
	Hayır	102	105,46	25,69	2,54			

Katılımcıların Türkiye'de bulunma durumu ile Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği toplam ve alt boyutları puanlarına göre bir farkın olup olmadığı bağımsız örneklem T testi ile incelenmiş ve Tablo 11'de verilmiştir. Tablo 11'e göre katılımcıların Türkiye'de bulunma durumu ile Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği toplam ve alt boyutları puanlarına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Tunus'ta Öğrenim Gören Yabancıların Türkçe Dil Öğrenimi İhtiyaçlarının Türkçe Öğrenme Sürelerine Göre Analizi

Araştırma kapsamında katılımcıların Türkçe dil öğrenimi ihtiyaçlarının Tunus'ta Türkçe öğrenme süresine ilişkin ANOVA testi analizlerinin sonuçları Tablo12'de verilmiştir.

Tablo 12: Tunus'ta Türkçe Öğrenme Süresi ANOVA Analizi

Kategoriler	Türkçe Öğrenme Süresi	Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Ticaret Yapma İhtiyacı	0-4 ay	52	25,15	6,91	G.Arası	266,81	4	66,70	1,46	,215
	4-8 ay	34	22,29	7,90	G.İçi	8206,58	180	45,59		
	8-12 ay	28	25,71	5,89	Toplam	8473,40	184			
	1-2 yıl	51	24,88	6,07						
	3 yıl ve üzeri	20	23,25	6,95						
Eğitim ve İş İmkânı	0-4 ay	52	33,17	8,47	G.Arası	195,74	4	48,93	,76	,552
	4-8 ay	34	30,29	8,58	G.İçi	11575,31	180	64,30		
	8-12 ay	28	32,32	7,60	Toplam	11771,05	184			
	1-2 yıl	51	32,56	7,46						
	3 yıl ve üzeri	20	31,30	7,72						
Bireysel İlgi ve İhtiyaçlar	0-4 ay	52	33,36	7,75	G.Arası	557,09	4	139,27	2,64	,035
	4-8 ay	34	29,70	8,75	G.İçi	9463,96	180	52,57		
	8-12 ay	28	33,71	4,74	Toplam	10021,05	184			
	1-2 yıl	51	34,33	5,80						
	3 yıl ve üzeri	20	30,90	9,09						
Sınıf İçi İletişim Kurma	0-4 ay	52	16,75	4,60	G.Arası	99,19	4	24,79	1,40	,234
	4-8 ay	34	16,11	4,71	G.İçi	3175,68	180	17,64		
	8-12 ay	28	17,78	3,01	Toplam	3274,88	184			
	1-2 yıl	51	17,50	3,26						
	3 yıl ve üzeri	20	15,55	5,52						
Toplam	0-4 ay	52	116,26	27,54	G.Arası	4265,53	4	1066,38	,64	,165
	4-8 ay	34	105,41	29,71	G.İçi	116592,84	180	647,73		
	8-12 ay	28	117,35	19,30	Toplam	120858,37	184			
	1-2 yıl	51	117,15	21,29						
	3 yıl ve üzeri	20	108,20	29,03						

Katılımcıların Türkçe öğrenme süresi ile Türkçe Dil İhtiyaçları Ölçeği toplam ve alt boyutları puanlarına göre bir farkın olup olmadığı tek faktörlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş ve Tablo 12'de verilmiştir. Analiz sürecinde Tablo 12'ye göre katılımcıların Türkçe öğrenme süresi ile Türkçe Dil Öğrenimi İhtiyaçları Ölçeği alt boyutlarından "bireysel ilgi ve ihtiyaçlar" alt boyutu haricinde ($p < 0,05$) anlamlı olarak farklılaşmadığı ($p > 0,05$) görülmüştür. Anlamlı farklılığa ilişkin gerçekleştirilen Scheffe Testi sonuçlarına göre anlamlı farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğu incelendiğinde p değerinin 0,05 üzerinde olduğu görülmüştür.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Değişim, gelişim, iletişim ve uluslararası seyahatlerin daha fazla arttığı günümüzde insanların önemli ihtiyaçlarından biri de bir yabancı dili öğrenmektir. Her alanda görülen gelişime ve değişime ayak uydurabilmek, diğer toplum ve insanlarla daha iyi ilişkiler kurabilmek için ticaret, eğitim, teknoloji, teknik, sosyal ve kültürel alanlarda etkin olan ülkelerin dillerini öğrenmek önemli bir ihtiyaç ve gereklidir.

Türkiye'deki insanların İngilizce öğrenmeye çalışmaları gibi artık, dünyadaki birçok insan özellikle Türk dizi filmleri sayesinde ve Türkiye'nin tanınırlığının artmasıyla birlikte Türkçe öğrenmeye ihtiyaç duymaktadırlar. Türk dili ve kültürü birçok ülkede insanların dikkatini çekmekte ve bunun için Türkiye'yi ziyaret etmek isteyen yabancıların sayısı her gün artmaktadır. Hem bu sebeple hem de iş ve eğitim amacıyla Türkçe öğrenmek için diğer ülkelerde Türkçe kurslarının ve bu kurslara giden yabancıların sayısı hızla artmaktadır.

Tarihî bağlarımızın olduğu ülkelerden biri olan Tunus'ta da Türkçe öğrenenlerin sayısı arttığı gibi liselerde ve üniversitelerde Türkçe dersleri verilmeye başlanmıştır. Bu bağlamda, araştırma kapsamında Tunus'ta Türkçe öğrenmek isteyen insanların neden Türkçe öğrenmek istedikleri ile ilgili bilgilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Katılımcılardan elde edilen verilerin analiz edilmesi sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Türkçe öğrenme ihtiyacı hissedilmesinde öne çıkan ve yüksek katılım gösterilen sorular; "Türkiye'ye tatile gitmek istediğim için Türkçe öğreniyorum (X=4,4270)", "Türkiye'yi ve Türkleri kendime yakın hissettiğim için Türkçe öğreniyorum(X=4,4108)" ve "Karşılaşacakları/karşılaşacağım Türklerle konuşabilmek için Türkçe öğreniyorum (örneğin; yer yön tarifi isteme, soru sorma, bilgi isteme) (x=4,3622" olarak dikkat çekmiştir.
2. Katılımcılar tarafından verilen cevaplar dikkate alındığında ölçek alt boyutlarının tamamında yüksek katılım gösterildiği anlaşıldıkça, Çangal (2013)'ın yaptığı ve ticaret yapma ihtiyacı boyutu haricinde zayıf olarak çıkan sonucundan farklı olarak bizim çalışmamızda kuvvetli alan olarak ortaya çıkmıştır.
3. Dil öğrenme ihtiyaçlarının cinsiyete göre farklılaşma durumunu ölçmek için t-testi gerçekleştirilmiş ve buna göre anlamlı bir farklılaşma tüm alt boyutlarda tespit edilmiştir. Bu farklılaşmanın ise kadınlar lehine olduğu görülmüştür. Yaş değişkenine göre ise ticaret yapma ihtiyacı alt boyutunda anlamlı farklılaşma görülmüştür. Eğitim durumu değişkenine göre ticaret yapma ihtiyacı, eğitim ve iş imkânı, bireysel ilgi ve ihtiyaçlar alt boyutlarında anlamlı farklılaşma görülmüştür.
4. Katılımcıların Türkçe öğrenme ihtiyaçları ile Türkiye'de bulunma durumu, meslek, ana dili ve kur seviyesine göre ise anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.
5. Katılımcıların Türkiye ve Türkçeye diline ihtiyaç duymaları ve ilerleyen süreçlerde Türkiye ziyareti yapmalarında turist olma, eğitim ve iş özelinde ihtiyaç duydukları verdikleri cevaplardan ortaya konabilecek önemli çıkarımlardır.

Çangal (2013) tarafından yapılan çalışmada önerilerde yer alan ve dünyada yer alan farklı ülkelerde bulunan Yunus Emre Enstitülerinde Türkçe öğrenen katılımcıların Türkçe Dil İhtiyacının tespit edilmesi açısından literatüre katkı sağlayacak sonuçlara ulaşılmıştır. Farklı ülkelerdeki örneklem üzerinden yapılacak çalışmalar ile kapsamlı bir değerlendirme yapılabilecektir. Bu bağlamda, gerçekleştirilecek bu çalışmalarla ülkemizin, yurtdışında yaşayan ve Türkçe öğrenen kişilerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik stratejik bir katkı sunabilecektir.

Literatürde Türkçe dil öğrenimine yönelik ihtiyaç analizini kapsayan farklı çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmalar farklı ülkelerde farklı örneklem grupları üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmalardan elde edilen sonuçlar ile yapmış olduğumuz çalışmanın sonuçları karşılaştırıldığında şu sonuçlara varmak mümkündür:

Çangal (2013) tarafından yapılan çalışmada Bireysel İlgi ve İhtiyaçlar boyutunda Bosna-Hersek'teki erkeklerin Türkçe öğrenme ihtiyaçlarının kadınlara göre daha fazla olduğu belirtilmiş, çalışmamızda ise tüm alt boyutlarda farklılaşma görülmüş ve farklılaşmanın kadınlar lehine olduğu tespit edilmiştir. Kursiyerlerin yaşları arttıkça Eğitim ve İş İmkânı için Türkçe öğrenme ihtiyaçlarının önem kazandığı durumu çalışmamızda Ticaret Yapma İhtiyacı alt boyutunda farklılık göstermiştir. Çalışmamızda eğitim durumu değişkeni ile ticaret yapma ihtiyacı, eğitim ve iş imkânı, bireysel ilgi ve ihtiyaçlar alt boyutlarında farklılık göstermiş, Çangal (2013) tarafından yapılan çalışmada Türkçe öğrenme ihtiyaçları ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir.

Salduz (2017) tarafından yapılan çalışmada, Gürcistan'daki katılımcıların Türkçeyi öğrenme amaçları arasında boş zamanlarını geçirmek amacının ön planda olması, çalışmamızdaki katılımcıların Türkiye'de tatil yapma istekleri ile farklılaşmaktadır. Aynı çalışmada katılımcıların yaş, cinsiyet gibi değişkenler ile Türkçe öğrenimi tutumu ve becerisi arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmüştür. Çalışmamızda ise yaş ve cinsiyet ile bazı alt boyutlar arasında anlamlı farklılaşma görülmesi nedeniyle iki çalışmanın birbirinden farklılaştığı görülmektedir.

Maden ve İşcan'ın (2011) yapmış oldukları çalışmada Hindistan'daki katılımcıların Türkçe öğrenme ihtiyaçları arasında bir meslek sahibi olma, Türk tarihi, kültürü ve medeniyetini tanıma, merak ve turistik faaliyetler gibi öncelikli sebeplerin olduğu sonucu ile çalışmamızda katılımcıların verdikleri cevapların örtüşmesi bu araştırma ile ulaşılan sonuçları desteklemektedir.

Boylu ve Çangal (2014) tarafından yapılan çalışmada, İran'daki katılımcıların Ticaret Yapma ihtiyaçlarının orta seviyede olduğu belirtilmiş ve bu sonuç çalışmamızda bu boyuta yüksek katılım gösterilmiş olması nedeniyle farklıdır. Bu farklılaşma, Başar ve Akbulut (2016) tarafından Tiflis'teki katılımcılar ile yapılan çalışma ile Ticaret Yapma ihtiyacının üçüncü sırada yer alan bir alt boyut olması ile de benzetilmektedir. Ancak Başar ve Akbulut (2016) tarafından yapılan çalışmada Bireysel İlgi ve İhtiyaçlar alt boyutunda yüksek katılım olması ile çalışmamızın sonuçları desteklenmektedir.

Orhan (2019) tarafından İsveçli katılımcılar ile yapılan çalışmada, Türkçe öğrenen kursiyerlerin Türkiye'de eğitim ve iş gibi bir arayışlarının olmadığına yönelik sonuç, çalışmamızın sonuçları ile örtüşmesi bakımından önemlidir.

Jılta (2016) tarafından Kosovalı katılımcılar ile yapılan çalışmada tespit edilen dil öğrenme ihtiyaçları ile yaş ve cinsiyet değişkeni arasında da anlamlı bir farklılık bulunamaması sonuçları yönünden ayrılmış; eğitim durumu ile farklılaşma olması ve ana dili değişkeni ile anlamlı bir farklılık göstermemesi sonuçları ile benzerlik göstermiştir.

Türkçenin dünya genelinde yaygın olarak kullanılması ekonomik, sosyal ve kültürel bağların güçlenmesi ile birlikte gönül coğrafyasının da genişlemesine olumlu katkı sunacaktır. Bu durum, ekonomiye dolaylı olarak katkı sağlanmasına da imkân tanıyacaktır. Farklı ülkelerde yaşayan bireylerin Türkçe dil ihtiyaçlarına cevap verilmesi, ekonomik faaliyetlerin zenginleştirilmesi ve çeşitlendirilmesine de olumlu katkı sunacaktır.

Türkçe dil ihtiyaçlarının belirlendiği ve cevaplarının oluşturulabileceği stratejik adımlar, turizmi güçlü olan ülkemize farklı ülkelerin ilgisini arttırmakla birlikte tarihsel süreç de dikkate alındığında kültürel bağların güçlenmesine olanak sağlayacaktır.

Çalışmada elde edilen sonuçlardan hareketle öneriler şu şekilde ifade edilebilir:

1. Bu araştırmada olduğu gibi, örneklem grubunun farklı enstitü ve üniversitelerde öğrenim gören katılımcılardan oluşturulması yerine, tek bir enstitüden hareketle dünya genelinde ortak bir ölçek kullanılarak çalışmalar yapılabilir.
2. Türkçe öğrenimi ihtiyacında Türk kültürünü tanıma ve turistik faaliyetlerin ön plana çıkmasından hareketle Tunus'ta Türkiye'nin tanıtımına yönelik kültürel kitaplar ve söyleşiler gerçekleştirilebilir. Turistik kaynakların ve tanıtım filmlerinin yaygınlaştırılması, Türkiye'deki turizm alanlarının tanıtılabilmesi açısından önem arz etmektedir.
3. Tunusta yaşayan insan ve öğrencilerin Türkiye ile bağlarını güçlendirmek için Türkiye'ye geziler düzenlenmesi yerinde olur.
4. YTB gibi kurumların daha fazla Tunuslu öğrenciye burs vererek bu öğrencilerin, eğitimlerini Türkiye'de yapmaları sağlanabilir.
5. Türkiye'de bulunma durumu, meslek, ana dili ve kur seviyesine göre anlamlı bir farkın olmaması durumlarında bu değişkenlerin daha derinlemesine incelenebilmesi bakımından nicel ve nitel yöntemlerin bir arada kullanıldığı karma yöntemden yararlanmak, daha kapsamlı sonuçların elde edilmesine yardımcı olacaktır.

Bu çalışma Türkçe öğreten dört farklı kurumda yapılan ölçek çalışmasıyla gerçekleştirilmiştir. Birden fazla kurumla çalışmanın eksi ve artıları olduğu gibi tek bir kuruma yönelmenin de olumlu ve olumsuz yanları vardır. Araştırmamızın sonucunda, ortak bir ölçekten hareketle aynı kurum kapsamında farklı ülkelerde uygulama ile değerlendirme yapmanın güzel sonuçlar elde edilmesine katkı sağlayacağını söylemek mümkündür. Tunus'ta Türkçe öğreten kurumlar üzerine yaptığımız bu çalışma, diğer çalışmalardan farklılaşmaktadır. Çünkü daha önce yapılan çalışmalar tek bir kurumla sınırlandırılmış olup buna bağlı olarak katılımcı sayısı daha azdır. Bu nedenle çalışmamız oldukça önem taşımaktadır.

Çalışmada elde edilen sonuçlardan bir tanesi de katılımcıların Türkiye'yi ziyaret etme arzusu duymalarıdır. Bu çalışma ile diğer ülkelerde yapılan dil ihtiyaç analizi çalışmalarına paralel olarak Türkiye'ye ilgi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu nedenle Tunus'taki Türk kurumları başta olmak üzere daha önce Türkiye'yi ziyaret etmiş kişilere Türkiye'yi tanıtma görevi düşmektedir. Dil ihtiyaç analizi yapan bilimsel çalışmalarda nicel ve nitel farklılığı ortaya koyan metotlara da yer verilmelidir.

Kaynakça

- Akbaş, Ö. (2018). *Gürcistan'da yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil öğrenme ihtiyaçları ile motivasyon engelleri arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aljaradat, Y. & Yeşilyurt, E. (2021). Filistin'de üniversite öğrencilerinin yabancı dil olarak Türkçe dersine ilişkin görüşleri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (22), 28-41. <https://doi.org/10.29000/rumelide.885418>
- Aydın, M. Z. (1996). Sosyo-kültürel hayat ve eğitim açısından bugünkü Tunus. *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1, 143-148.
- Başar, U. & Akbulut, E. (2016). Yabancılarla Türkçe öğretiminde öğrenen ihtiyaçlarının belirlenmesi: Yunus Emre Enstitüsü Tiflis Türk Kültür Merkezi örneği. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 5(2), 1005-1020. <https://doi.org/10.7884/teke.673>
- Boylu, E. & Çangal Ö. (2014). Yabancılarla Türkçe öğretiminde dil ihtiyaç analizi: İran örneği, *International Journal of Language Academy*, 2(4), 127-151. <https://doi.org/10.18033/ijla.152>

- Budak, E. (2020). Türk diasporasına yönelik dijital diplomasi: Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı üzerine bir inceleme. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 8(1), 535-558. <https://doi.org/10.19145/e-gifder.644852>
- Çangal, Ö. (2013). *Yabancılara Türkçe öğretiminde dil ihtiyaç analizi: Bosna-Hersek örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- El-Mseddi, A. (2009). Tunus'ta eğitim sistemi, *İslâm ülkelerinde eğitim, eğitimde işbirliği ve kalkınma kongresi*, Tunus.
- Es-Sahili, M. (2018). <https://www.aa.com.tr/tr/kultur-sanat/tunusta-turk-dizileri-begeniyle-izleniyor/1345779> [15 Nisan].
- Göçer, A., Tabak, G. & Coşkun, A ve (2012). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi kaynakçası. *TÜBAR Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, (32):73-126
- Jılta, G. (2016). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrenene yönelik dil ihtiyaç analizi: Kosova örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma teknikleri*. Nobel Yayınları.
- Maden, S. & İşcan, A. (2011). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi amaç ve sorunlar: Hindistan örneği. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(5), 23-38.
- Orhan, D. (2019). *İsveç'te yabancı dil olarak Türkçe öğrenen yetişkinlerin dil ihtiyaçları analizi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özenç, E. G. (2020). Dil öğretimi-çocuklarda dil gelişimi. E. G. Özenç & M. Ö. (Ed.), *Kuramdan uygulamaya Türkçe öğretimi* (s. 1-18). Pegem Akademi.
- Özyer, A. & Özyer, K. K. (2016). Afrika sahraltı İslam coğrafyasında Türkçe öğretimi ve dil politikası. *Uluslararası Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi kongresi bildiri metinleri* (s. 169-175). Sakarya Üniversitesi Türk Dili Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayınları.
- Salduz, H. (2017). *Gürcistan'da Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin öğrenme amaçları, tutumları ve becerileri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Smida, H. (2011). *National centre of pedagogical innovation and research in education* (C.2, L-Z). Tunisa: TIMSS & PIRLS.
- Solmaz, M. (2016). Tunus'ta Türk izleri ve Türkçe ile Tunus Arapçasındaki ortak sözcükler. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi*, 54, 1002-1024.
- TDK sözlükleri (2020). Erişim 1 Mayıs 2020 <https://sozluk.gov.tr/>
- Tunus Büyükelçiliği (2020). <http://tunus.be.mfa.gov.tr/Mission/ShowInfoNote/354373> [16 Şubat].
- Ural, A. & Kılıç, İ. (2011) *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi*. Detay Yayıncılık.
- Uza, K. (2020). *Türk dış politikasında Türkiye Maarif Vakfı ve Doğu Afrika'daki faaliyetleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yağmur Şahin, E. İşcan A., Kana F. & Koçer Ö. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin ihtiyaç algıları: Betimsel bir durum çalışması. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(4), 1185-1198. <https://doi.org/10.9761/JASSS996>

Yunus Emre Enstitüsü. (2020, 3 Ocak). *Anasayfa* [Facebook sayfası]. Erişim 3 Ocak 2020
<https://www.facebook.com/yeetunus>

Beyan ve Açıklamalar (Disclosure Statements)

1. Araştırmacıların katkı oranı beyanı / Contribution rate statement of researchers:

1. Yazar/First author %50,
2. Yazar/Second author %50.

2. Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması beyan edilmemiştir (No potential conflict of interest was reported by the authors).